

Handleiding Faux-Pas Test

De Faux-Pas test:

'Faux-pas' betekent een overtreding van de sociale regels of etiquette door het niet waarnemen van bepaalde signalen, verkeerd interpreteren van de sociale regels en cultuur of het niet op de hoogte zijn hiervan.

Afname van de Faux-Pas test:

Print een versie uit van de test waar alleen de verhaaltjes op staan en niet de vragen die je stelt. Leg dit voor de persoon die je test. Zeg:

Ik zal een aantal korte verhaaltjes voorlezen en ik zal u er wat vragen over stellen. U hebt een kopie van de verhaaltjes voor u zodat u kunt meelesen en kan teruglezen.

Lees daarna de verhaaltjes hardop voor en stel de vragen. Als iemand na de eerste vraag bij een verhaaltje 'nee' zegt: 'nee, niemand heeft iets gezegd dat onhandig was', ga dan verder naar de controlevragen van dat verhaal.

Zorg ervoor dat je altijd de controlevragen stelt, onafhankelijk van of mensen ja of nee antwoorden bij de eerste vraag of iemand iets onhandigs heeft gezegd.

Het scoren van de faux pas taak:

In principe: gebruik je 'algemene kennis'. Bij elk verhaal waarin een 'faux-pas' zit (verhaal 4,5,6,7, en 9) krijgt de persoon 1 punt voor elke vraag die correct beantwoord is.

Vraag 1:

Heeft iemand iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Faux-pas verhaaltjes:	Ja = goed	Nee = fout
Controle verhaaltjes:	Ja = fout	Nee = goed

Vraag 2:

Wie heeft iets onhandigs gezegd of iets wat hij of zij beter niet had kunnen zeggen?

Elk antwoord dat ondubbelzinnig de juiste persoon benoemt is goed.

Antwoorden:

Verhaal 1 niemand
Verhaal 2 niemand
Verhaal 3 niemand
Verhaal 4 Stefan (ook acceptabel: Kim's neef)
Verhaal 5 Anne (ook acceptabel: de vrouw of: de rouw die ging trouwen, etc)
Verhaal 6 Job (ook acceptabel: de jongen die won)
Verhaal 7 Tim (ook acceptabel: de jongen die zijn koffie morste)
Verhaal 8 niemand
Verhaal 9 Carla (ook acceptabel: de vrouw of: de vrouw die in een slechte bui was, etc)
Aan mensen die 'nee' antwoorden op de eerste vraag wordt deze vraag niet gesteld en zij krijgen nul punten voor deze vraag.

Vraag 3:

Waarom had die persoon datgene beter niet kunnen zeggen?

Elk redelijk antwoord dat refereert aan de faux-pas is acceptabel. De persoon hoeft niet expliciet de mentale staat (emotie) te benoemen. Het is voldoende om te zeggen: ‘omdat de man die rechts van haar staat getrouwd is met een advocaat’, of: ‘je moet niet zeggen dat je niet van appeltaart houdt als iemand voor jou een appeltaart heeft gebakken’.

Deze vraag wordt alleen gescoord als incorrect wanneer het antwoord van die persoon duidt op het niet begrijpen van de faux-pas, dus de persoon niet begrijpt wat er ongepast is.

Voorbeelden (van amygdala patienten):

* ‘Carla zou hem niet moeten zeggen dat ze koffie nodig heeft’. (mist de belediging aan Rogier)

* ‘Carla moet niet snauwen, dat heeft André niet verdiend.’

Mensen die ‘nee’ antwoorden op de eerste vraag krijgen deze vraag niet gesteld en scoren dus automatisch nul punten op deze vraag.

Vraag 4:

‘Waarom denkt u dat die persoon datgene heeft gezegd?’ of: ‘Waarom denkt u dat zij dat hebben gezegd?’

Wederom: elk redelijk antwoord dat refereert aan de faux-pas is acceptabel. Als het antwoord van de persoon erop wijst dat begrepen is dat een van de mensen in het verhaal iets niet wist of zich iets niet realiseerde, dan is het goed, ook wanneer niet expliciet de emoties benoemd zijn. Deze vraag wordt gescoord als incorrect als de persoon denkt dat iets opzettelijk is gezegd. Een paar voorbeelden, ook van patiënten: ‘Tim zou niet andere klanten orders moeten geven. Hij ging eigenlijk naar een gelijke en zei: ‘ga maar op je knieën, jongen’. (hieruit blijkt geen begrip dat Tim Jack voor iemand hield die in het restaurant werkt). ‘Hij was aan het proberen om Kristien onderuit te halen.’ (hieruit blijkt net dat hij niet wist dat Christine ook mee deed in de wedstrijd). Sommige mensen zeggen ook gewoon dat ze het niet weten. ‘Ik weet het niet’ krijgt ook nul punten.

Vraag 5:

Wist X dat Y?

Wederom is dit om te testen of men zich realiseert dat de faux-pas was niet opzettelijk. De scoring komt overeen met de vorige vraag.

Vraag 6:

Hoe voelde X zich?

Hier moet een gevoel worden benoemd (dus niet een cognitie) van bijvoorbeeld gekwetst zijn, boosheid, schaamte, teleurstelling. Het moet wel passend zijn bij de situatie in het verhaal.

Vraag 7 en 8:

Deze controle vragen worden aan iedereen gesteld, zelfs wanneer men ‘nee’ heeft geantwoord bij de eerste vraag. Deze moeten laten zien of de persoon misschien verward was en bepaalde details van het verhaal was vergeten. De antwoorden zijn vrij voor de hand liggend. Deze antwoorden worden apart van de andere vragen gescoord.

Voorbeelden voor de faux-pas verhaaltjes:

Verhaal 4: Wat voor taart had Kim gemaakt in het verhaal? ‘Appel taart’.

Verhaal 5: Wat gaf Jeanette Anne voor haar bruiloft in het verhaal? ‘Een (kristallen) vaas’.

Verhaal 6: Wie won de wedstrijd in het verhaal? ‘Job’.

Verhaal 7: Waarom stond Jos in het verhaal bij de cassiere? ‘Om te betalen’.

Verhaal 9: Wat deed de vrouw van Rogier voor werk in het verhaal? ‘Ze was advocaat’.

Puntentelling:

Faux-pas verhalen:

Iemand die ‘nee’ zegt bij de eerste vraag krijgt 0 punten voor de gehele vraag. Per goed antwoord krijgt men 1 punt.

Niet-faux-pas verhalen

Bij de niet-faux-pas verhaaltjes scoort men 2 punten wanneer men correct heeft beantwoord dat niemand iets heeft gezegd wat beter niet gezegd had kunnen worden.

Men krijgt 0 punten als men wel aan geeft dat er wel iets is gezegd wat beter niet gezegd had kunnen worden. Bij de controlevragen krijgt men 1 punt per goed antwoord.

Wanneer iemand controlevragen foutief beantwoordt dan moet men de beoordeling van de vragen zelf met enige terughoudendheid benaderen. De vraag met de foutief beantwoorde controlevraag zou bijvoorbeeld verwijderd kunnen worden. Daarna kunnen de antwoorden van de andere verhalen opgeteld worden en kan er gekeken worden naar het percentage goedscore van de verhalen die wel meegerekend worden.

Uiteindelijk is het raadzaam om met name te kijken bij welke soort antwoorden de meeste fouten worden gemaakt. Zo zie je of iemand moeite heeft met inschatten wat sociaal vreemd is, of dat iemand bijvoorbeeld alleen moeite heeft met het benoemen en omschrijven van de bijpassende emoties.

Voorbeeld verslaglegging (overigens niet op basis van de oorspronkelijke handleiding):

Een mogelijkheid om de prestaties in een verslag te beschrijven:

Faux Pas Test

‘Faux-pas’ betekent een overtreding van de sociale regels of etiquette door het niet waarnemen van bepaalde signalen, het verkeerd interpreteren van de sociale regels of het niet op de hoogte zijn hiervan. Bij deze test gaat het erom om bij een 9-tal verhaaltjes in te schatten of iemand iets onhandigs gezegd heeft of iets wat hij/zij beter niet had kunnen zeggen.

Uit de Faux-pas Taak komt naar voren dat:

- 1) x (geen) moeite heeft met het begrijpen van (de kern van) het verhaal,
 - 2) x (geen) moeite heeft met het inschatten wanneer iets ongewoon is en wanneer niet,
 - 3) x (geen) moeite heeft met het bedenken waarom mensen bepaalde dingen doen of zeggen.
 - 4) x (geen) moeite heeft met het omschrijven hoe iemand zich voelt in een bepaalde situatie; dhr. lijkt moeite te hebben met het woorden geven aan gevoelens,
-

Bij 1) gaat het om het beantwoorden van de centrale vraag (heeft er iemand iets onhandigs gezegd...)

Bij 2) gaat het om de vraag ‘Waarom had die persoon datgene beter niet kunnen zeggen?’

Bij 3) gaat het om de vraag ‘Waarom denkt u dat die persoon datgene heeft gezegd?’

Bij 4) gaat het om de vraag ‘Hoe denkt u dat Rogier zich voelde?’